

REGELGEVING STAGES VMBO-SCHOLIEREN

Jongeren mogen vanaf hun 14de vanuit hun school stage lopen. Vanaf 14 jaar en ouder mogen jongeren in het kader van een stage meer dan in een bijbaan of vakantiewerk. Dat mag echter alleen wanneer er een stageovereenkomst is gesloten tussen de school en het bedrijf. De stageovereenkomst moet ook ondertekend worden door de ouders of verzorgers van het kind. Tijdens een stage mogen leerlingen lichte werkzaamheden doen in een industriële omgeving.

Zowel de werkgever als de ouders of verzorgers zijn verantwoordelijk voor het naleven van de regels. Bij overtredingen kan de Arbeidsinspectie niet alleen de werkgever een boete opleggen, maar ook de ouders of verzorgers van het kind. Bij ernstig letsel kan worden overgegaan tot strafrechtelijke vervolging.

De werkgever is verplicht alle gevaren op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn in het bedrijf te inventariseren en op te schrijven. Elke werknemer/stagiair heeft het recht de risico inventarisatie en -evaluatie (RI&E) op te vragen.

In dit document:

1. Welk werk mogen jongeren onder de 16 jaar doen?
2. Welk risicovol werk mogen jongeren van 16 en 17 jaar doen?
3. Aandachtspunten voor de stagebegeleider
4. Stageverzekeringen
5. Arbeidstijd met stageovereenkomst

1. WELK WERK MOGEN JONGEREN ONDER DE 16 JAAR DOEN?

De regels over het soort werk dat jongeren mogen doen, verschilt per leeftijdscategorie. In het algemeen geldt het volgende:

Licht niet-industrieel werk

- Licht niet-industrieel werk dat jongeren mogen doen is bijvoorbeeld: lichte werkzaamheden in een winkel, zoals vakken vullen, het markeren van lege vakken, helpen bij het inpakken, vloer vegen of schoonmaakwerkzaamheden;
- lichte werkzaamheden in de landbouw, zoals groenten en fruit plukken, lichte oogstwerkzaamheden, het voeren van kleine dieren;
- werkzaamheden in de horeca, zoals het helpen bij het bedienen, bijvoorbeeld in een snackbar, kantine of restaurant (als daar alcohol wordt geschonken mag een leerling niet in het restaurantdeel werken);
- werkzaamheden bijvoorbeeld bij een manege, op een camping, in een speeltuin, in een pretpark, in een bowlingcentrum, in een museum.

Onder de 16 jaar mogen jongeren de volgende werkzaamheden niet verrichten:

Zwaar werk

- tillen van meer dan 10 kg;
- duwen of trekken van meer dan 20 kg;
- voortdurend werken in dezelfde houding.

Gevaarlijk en ongezond werk

- het werken met of in de omgeving van machines waarbij brand-, elektrocutie-, knel-, plet-, snij- of valgevaar bestaat (bijvoorbeeld het werken met een heftruck, goederenbouwlift, cirkelzaagmachine, betonmolen, vleessnijmachine);
- werk waarbij ze in aanraking kunnen komen met gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen);
- werk waarbij persoonlijke beschermingsmiddelen moeten worden gedragen (bijvoorbeeld een bouwhelm, een stofkap, oordoppen).

Verder zijn onder meer de volgende soorten werk niet toegestaan voor jongeren onder de 16 jaar:

- caissière of andere werkzaamheden waarbij de jongere zelf verantwoordelijk is voor geldzaken;
- jongeren van 13 tot en met 15 jaar mogen werken aan de lopende band. **Let op:** dit mag alleen als de jongere en de ouders/verzorgers een overeenkomst hebben ondertekend met de werkgever;
- werkzaamheden in een magazijn, zoals het in- en uitladen van vrachtwagens;
- werken in de horeca wanneer daar alcohol wordt verstrekt;
- werken in een industriële omgeving.

2. WELK RISICOVOL WERK MOGEN JONGEREN VAN 16 EN 17 JAAR DOEN?

Jongeren van 16 en 17 jaar mogen allerlei soorten werk doen, maar werk dat gevaarlijk of schadelijk is voor de gezondheid is voor alle werknemers jonger dan 18 jaar verboden.

Er zijn ook risicovolle werkzaamheden die werknemers/stagiares van 16 en 17 jaar wel mogen verrichten, maar dan uitsluitend onder deskundig toezicht, zodat alle gevaar voorkomen wordt. Deze toezichthouder moet in de gaten houden of de jongere het werk goed doet, geen gevaar loopt of gevaarlijke situaties veroorzaakt. Diegene die toezicht houdt moet zelf goed bekend zijn met het werk dat hij zijn pupil opdraagt. Als het bedrijf er niet in slaagt om deskundig toezicht zo te organiseren dat het gevaar bij bijzondere werkzaamheden wordt voorkomen, dan zijn de werkzaamheden alsnog verboden.

Risicovolle werkzaamheden alleen onder deskundig toezicht.

Werknemers van 16 en 17 jaar mogen - alleen onder deskundig toezicht - de volgende werkzaamheden uitvoeren:

- werken in een omgeving waar gevaar voor instorting bestaat;
- werken aan of in de buurt van hoogspanningsleidingen;
- werken met stoffen die kunnen ontploffen, die irriterend of bijtend zijn, of waarbij op de verpakking staat dat de stof schadelijk is met als toevoeging 'onherstelbare effecten niet uitgesloten';
- werken met persgassen, onder druk vloeibaar gemaakte gassen en opgeloste gassen. Dat geldt ook voor werken aan of met kuipen, bassins, leidingen of reservoirs waarin zich een of meer van deze gassen bevinden;
- werken met, maken of vasthouden van artikelen die kunnen ontploffen, zoals vuurwerk;
- het besturen van een trekker en het aan- of afkoppelen van aanhangwagens of werktuigen als ze in het bezit zijn van een trekker rijbewijs;
- werken met wilde, giftige of andere dieren die gevaar opleveren;
- dieren slachten in een slachthuis;
- eentonig werk doen, waarvoor de werknemer per stuk wordt betaald;
- aan een machine of lopende band staan waarbij de werknemer niet zelf zijn werktempo kan bepalen.

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE STAGEBIEDER

De werkgever is verplicht alle gevaren op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn in het bedrijf te inventariseren en op te schrijven. Ook moet hij/zij vastleggen welke maatregelen er zijn genomen om het gevaar voor de werknemers zoveel mogelijk te beperken. Elke werknemer/stagiair heeft het recht de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) op te vragen. Als het bedrijf jongere

werknemers/stagiairs in dienst heeft, moet hij/zij bij het opstellen van een RI&E vooral op de volgende punten letten:

- Wat is de leeftijd van de jongere?
- Welke specifieke gevaren zijn er op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn?
- Welke werkzaamheden worden binnen het bedrijf verricht?
- Hoe is de inrichting en de organisatie?
- Hoe ziet de werkplek eruit?
- Is er voldoende deskundig toezicht op de stagiair?
- Met welke stoffen krijgt de stagiair te maken en hoe lang wordt hij/zij er op het werk aan blootgesteld?
- Welke arbeidsmiddelen worden er gebruikt en waarom. Zijn er voldoende en geschikte veiligheidsbrillen, speciale kleding, helmen en schoeisel aanwezig?
- Wat voor opleiding hebben de jongere werknemers en wat moeten zij verder weten om goed en veilig te kunnen werken?
- Voor welke taken is de jongere werknemer het meest geschikt?
- Is hij goed geïnstrueerd over zijn taak?
- Gebruikt of past de werknemer deze op de juiste manier toe?
- Wordt de werkplek regelmatig beoordeeld op risico's voor de veiligheid?
- Is de voorlichting en instructie goed bij de werknemer overgekomen?
- Is misschien nieuwe instructie noodzakelijk?
- Kan diegene die toezicht houdt ingrijpen in het productieproces wanneer dat noodzakelijk is voor de veiligheid van de werknemer?

De primaire verantwoordelijkheid voor het veilig en gezond werken door een jeugdige ligt bij de werkgever.

4. STAGEVERZEKERINGEN

Over verzekering van de stagiair is veel onduidelijkheid, leerlingen zijn via school verzekerd maar ook ouders en stagebedrijf hebben hierin een verantwoordelijkheid.

Aandachtspunten! Hoe gaan wij hier op onze scholen mee om?

- De ouders zorgen voor de ziektekostenverzekering van de stagiair.
- De leerling is door de ouders WA verzekerd.
- Op het toestemmingformulier stage geven de ouders aan dat aan de twee bovenstaande voorwaarden is voldaan.
- De leerling is gedurende de stage verzekerd d.m.v. een door de school afgesloten verzekering. Zowel voor wettelijke aansprakelijkheid bij schade aan derden op het bedrijf of instelling,
- Voor ongevallen op weg naar en van de stage zijn stagiairs verzekerd.
- Deze verzekering treedt pas in werking als de bedrijfsverzekering van het stagebedrijf hier niet in voorziet.

- De school bevordert dat de stagiair de in het belang van orde en veiligheid gegeven gedragsregels, voorschriften en aanwijzingen in acht neemt en elke onveilige handeling vermijdt.
- Schade, ontstaan na een opdracht in de arbeidssituatie, zijn voor het risico van het stagebedrijf.

Wettelijke aansprakelijkheid (WA-particulier)

Een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA-verzekering) verzekert tegen materiële of lichamelijke schade die aan derden wordt toegebracht.

- Gaat de school er van uit dat iedere leerling/stageloper zelf een WA-verzekering heeft afgesloten via de ouders?

Ziektekostenverzekering

Er wordt van uit gegaan dat de ouder/verzorger verzekerd is tegen ziektekosten, WA-schades en ongevallen, die GEEN gevolg zijn van de arbeidstraining of de stage.

- Zijn de verzekeringsmaatschappij en het verzekeringsnummer in bezit van de school?
- Moeten de ouders / verzorgers van de stagiair schriftelijk toestemming geven voor het stagelopen en tekenen voor het feit dat de leerling is verzekerd?

Verzekering/aansprakelijkheid school

De stagiair wordt door de school verzekerd door middel van een ongevallenverzekering. Deze verzekering geldt tijdens de schooltijd, een uur voor aanvang en een uur na eindtijd van de lessen. Ook geldt deze verzekering tijdens andere door school georganiseerde activiteiten en excursies.

Wanneer de leerling stage loopt, wordt hij volgens de wettelijke eisen door de school verzekerd tegen ongevallen en WA-schades wanneer deze niet door de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering wordt gedekt.

Deze verzekeringen gelden nooit voor schade aan materiële zaken als brillen, horloges, fietsen, enz..

De leerling wordt aansprakelijk gesteld voor aangerichte schade aan het gebouw of de inventaris.

Verzekering/aansprakelijkheid stagebedrijf

De stagegever is aansprakelijk voor letsel of schade, welke de stagiair mocht oplopen of veroorzaken tijdens de uitoefening van stage activiteiten. De stagegever is dus aansprakelijk als de stageloper een ongeluk krijgt op het bedrijf of in de uitoefening van zijn stage, buiten het stagebedrijf en er blijvend letsel aan over houdt. Er circuleren (verouderde) stagecontracten waarin staat dat de stagegever geen aansprakelijkheid aanvaardt. Dit is onjuist. Conform art. 658 punt 4 van het Burgerlijk

Wetboek Boek 7 is zo'n werkgever toch aansprakelijk te stellen, want het wetboek gaat vóór stageovereenkomsten.

De stageloper/school is echter aansprakelijk als de stageloper bijvoorbeeld vergeet de kraan goed dicht te draaien en de volgende dag de verdieping eronder enorme waterschade heeft aan meubilair en apparatuur. De school heeft voor dit soort gevallen de wettelijke aansprakelijkheid van leerlingen die elders stage lopen jegens de stagegever meeverzekerd middels een zgn. paraplu verzekering

5. ARBEIDSTIJD MET STAGEOVEREENKOMST

Jongeren vanaf 14 jaar

- Minimum dagelijkse rust 14 uur in ieder geval tussen 19.00 - 7.00 uur
- Maximum arbeidstijd 7 uur per week 35 uur
- Pauze bij arbeidstijd > 4,5 uur minimaal ½ uur aaneengesloten
- Zondagsarbeid nee

Jongeren vanaf 15 jaar

- Minimum dagelijkse rust 12 uur in ieder geval tussen 19.00 - 7.00 uur
- Maximum arbeidstijd 8 uur per week 40 uur
- Pauze bij arbeidstijd > 4,5 uur minimaal ½ uur aaneengesloten
- Zondagsarbeid **nee**; tenzij:
 - het bijvoorbeeld in de cao of in het contract staat en het uit de aard van het werk voortvloeit (in bijvoorbeeld een volcontinu bedrijf);
 - de bedrijfsomstandigheden dit noodzakelijk maken en de werkgever daartoe overeenstemming heeft bereikt met het medezeggenschapsorgaan of bij het ontbreken daarvan met de belanghebbende medewerkers.
 - Alleen als ouders of verzorgers uitdrukkelijk toestemming verlenen mag een kind op zondag werken.

Jongeren vanaf 16 jaar

- Minimum dagelijkse rust 12 uur in ieder geval tussen 23.00 - 6.00 uur
- Maximum arbeidstijd 9 uur per week 40 uur
- Pauze bij arbeidstijd > 4,5 uur minimaal ½ uur aaneengesloten
- Zondagsarbeid **nee**; tenzij: zie jongeren vanaf 15 jaar